

A PÉCSVÁRADI BENCÉS APÁTSÁG

A magyar állam- és egyházalapítás emlékhelye

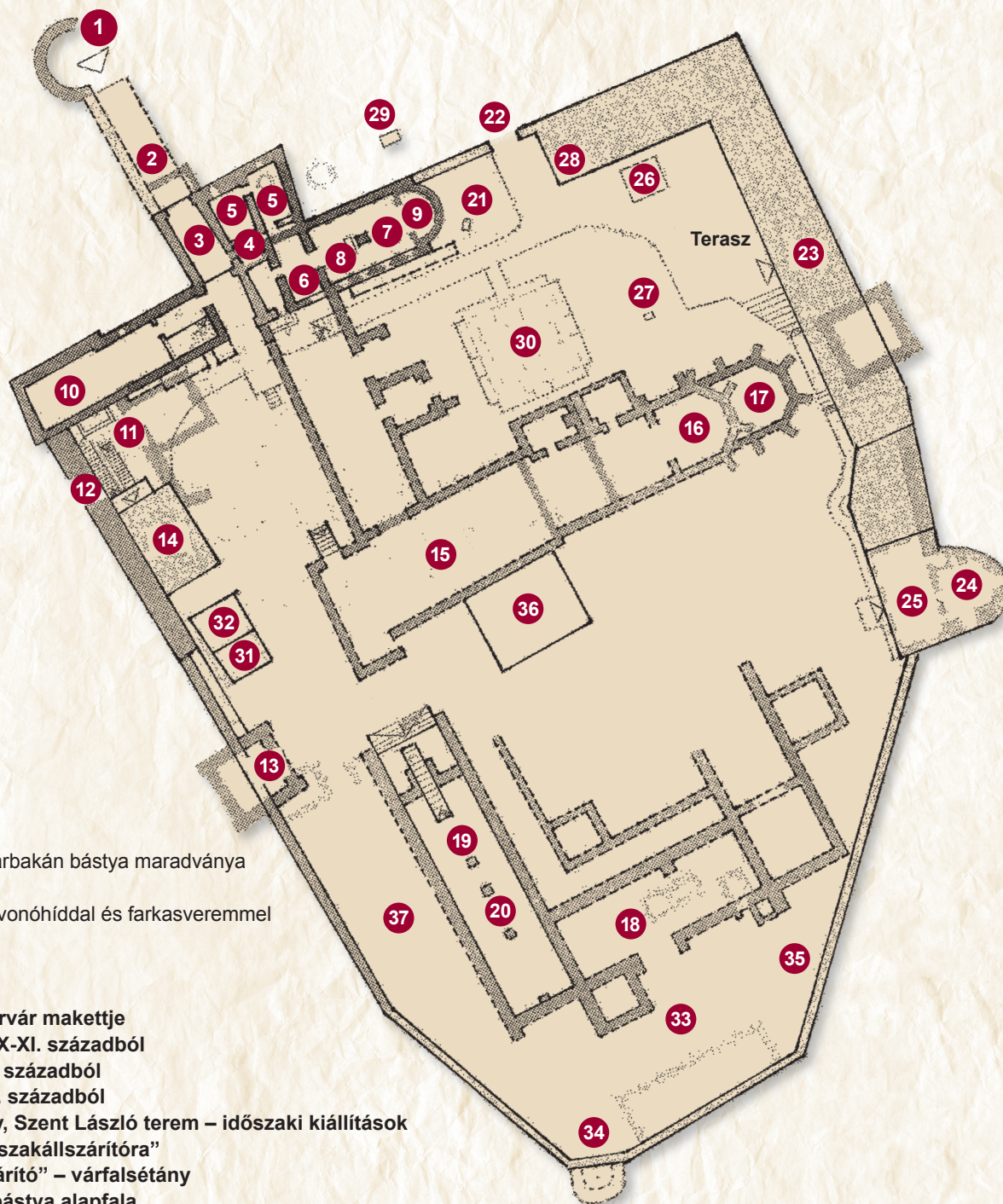
A vár észak-nyugati részében eredetileg Géza fejedelem udvarháza és két királyi kápolna állt. Az udvarházat a hozzá tartozó falvakkal Szent István király adta át térítés céljára a Szent Benedek Rendnek: Szűz Mária és Szent Benedek tiszteletére apátságot alapított 998-ban, a Koppány-felkelés leverése után, de még trónra lépése előtt. Az apátságot 1015-ben alapítólevéllel látta el, többek között 41 falut és 1116 szolgálónépet adományozott. Pécsvárad első apátja Asztrik volt, aki 1000-ben Rómából hozott koronát Szent Istvánnak. Később Kalocsa, majd Esztergom érseke lett.

A monostor küldetése volt a magyarok megtérítése, az egyház és az állam kiépítése. Később is a hitélet és a kultúra központjaként szolgált, itt működött a hiteleshely (*Káptalan*) is 1543-ig, a török hódoltságig. A török közeledtére az akkori apát, Martinuzzi Fráter György a monostort leromboltatta. Szerzetesek többé nem költöztek vissza Pécsváradra. A hódoltság után, 1777-ben Mária Terézia a budai egyetem fenntartására rendelte az apátsági nagybirtokot. Abból közalapítványi uradalom lett, a várban volt a központja. 1967-ig a jogutód erdőgazdaság székelt a falak között.

A várkápolna és a múzeum 1958 óta látogatható. A vár feltárása attól kezdve tartott egészen 1988-ig, amikor a Szent István évben megnyitották az István Király Szállót, a palotaszárnyban a konferenciaközpontot és a vármúzeumot a kápolnával. 2014/2015-ben nagyszabású felújításon esett át a vár: megújult a szálló, a rendezvénytermek, a vármúzeum, és több új attrakciós elemmel is gazdagodott.

Látnivalók:

- ❖ Az eredeti középkori bejáraton keresztül lépünk a kolostorvár területére. A bejáratot egykor őrtorony védte. Kivehetők a felvonóhid és a farkasverem nyomai, megvannak az egykori ülőfülkék is.
- ❖ Épségben megmaradt a X. század végéről a monostortemplom: felmenő falai abból a korból származnak. A szentélyben látható freskó a legelső középkori magyar falfestmény: egy angyal tekint a látogatókra. Jellegzetesek a román stílusú ablakai. Az eredetileg háromhajós templomot az 1157-es tűzvész után építették át jelen formájára. A templom feletti szintre apáti kápolnát építettek, amelynek apszisa ma is látható.
- ❖ A kolostorvár hat tornya közül mindössze egy maradt meg, amely 1490 körül épült.
- ❖ Az egykor virágzó kolostor nyomait a romkertben szemlélhetjük meg: láthatóak a gótikus csarnoktemplom alapjai, a gótikus monostor romjai, s az 1351-ből való apáti palota pincéje, amelyben a kőtár kapott helyet.
- ❖ A mai várfal a középkori maradványokra épült a XVIII. század elején. A barokk kori kovácsműhelyben látható ma Kígyós Sándor állandó kiállítása; az egykori irodaépületek helyére pedig az István Király Étterem és Szálló került.
- ❖ Szent István születésének 1000. évfordulóján, 1969. augusztus 20-dikán avatták fel Borsos Miklós *I. István* című szobrát.
- ❖ A várudvaron füstökonyha, kovácsműhely, az egykori lakótoronyban pedig ispotály várja a látogatókat. A torony földszintjén a TeaTár-ban megpihenhetnek, a Varadicum Boltban pedig helyi termékeket vásárolhatnak.

1. Bejárat
– egykori barbakán bástya maradványa
2. Kapu
– hajdan felvonóhíddal és farkasveremmel
3. Kapualj
4. Pénztár
5. Múzeum
6. A monostorvár makettje
7. Kápolna a X-XI. századból
8. Sírkő a XV. századból
9. Freskó a X. századból
10. Lakótorony, Szent László terem – időszaki kiállítások
11. Feljárata a „szakállszárítóra”
12. „Szakállszárító” – várfalsétány
13. A nyugati bástya alapfala
14. Kígyós Sándor Emlékkiállítás
15. A gótikus nagytemplom alapfalai (XIII-XIV. század)
- 16-17. Szentély
18. A középkori apátság épületének alapjai (XII-XVI. század)
- 19-20. Középkori pince (ma kőtar) felette a „Hodály” Rendezvénytér
21. Szent István szobra (Borsos Miklós, 1969)
22. Gazdasági bejárat (barokk, 1629)
23. István Király Étterem és Szálloda
24. Dél-keleti bástya (1491)
25. Ispóty és TeaTár
26. Vak Béla herceg trónja
27. A Magyar Gyógyszerészkamara emlékköve (2000)
28. Gróf Széchenyi István emléktáblája
29. Asztrik apát szobra (Rigó István, 2001)
30. Fűszerkert
31. Kovácműhely
32. Füstös konyha
33. Tűzrakó hely
34. Déli bástya
35. Déli várfal (XVIII. sz.)
36. Színpad
37. Íjász pálya

A rajzot készítette: Dr. Novotny Iván

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
 Európai Regionális
 Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE